

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 8 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 34.

V Ljubljani, dne 26. avgusta 1915.

Leto XXVIII.

Vojska — za vse.

Žito po kmetih se že pobira.

Oddati se mora vse, kar presega postavno mero, prištevši še seme in 5 odstotkov začnjega žita. Kdor ne odda prostovoljno, ga prisili žandar in ko se ta prikaže k hiši, bo cena deset odstotkov manjša.

Vojska je in država sega z vso svojo močjo v gospodarsko življenje, da zagotovi vsemu ljudstvu potrebnega živeža. Še enkrat pravimo: vojska je in četudi bi si marsikdo želel drugačne uredbe, se vendar vsi zavedamo, da je zdaj na vse strani edino pametno izpolniti, kar je ukazano in ne tvegati zapora in občutnih denarnih kazni.

zlasti sladkorja — ni dobiti. Mesne hrane se pri nas splošno malo užije; ljudstvo je bilo navezano vedno pred vsem na moko, — kruh in močna jedila. Moka je zdaj v trdih pesteh; mera, ki je določena za posameznika, je pičila. Trda je ta, toda to pač razumemo, da je v tem oziru treba žrtev, ker mora živeti vse in izhajati s tem, kar se pridela. Za sladkor pa ni nobene mere določene, dovolj ga je tudi, in vendar ga manjka, in vendar so kraji, kjer že tedne uživajo kavo brez sladkorja.

smejo izrabljati naših hudih časov za svoje dobičke.

To velja tudi za petrolej. Trgovina a njim je v strašnem neredu. Samo nekatere pokrajine, in tam samo nekateri izbrani trgovci morejo do njega. Petrolejske vrelce je osvojila naša hrabra armada; tudi naši sinovi so prelivali kri krog Borislava. Zato pričakujemo, da se bo blago, kar ga je za trgovino na razpolago, enakomerno razdeljevalo. Če ga morda zdaj še manjka, naj potrpe vsi, kolikor je treba, ne valj naj se pa breme samo na nekatere.

Zdaj se pa obračamo na naše občine. Ustanovljene so že po njih žetvene komisije. Kjer še nimajo posebnih odsekov za preskrbo ljudstva (aprovizionarnih odsekov), naj žetvene komisije prevzamejo to delo. Te naj doženejo, koliko se rabi žita ali moke za občine od zunaj; navedejo naj število oseb, ki so navezane samo na to, kar kupijo. Svoje poizvedke naj pošljejo okrajnim glavarstvom, kjer mora tudi biti v vsakem svoj aprovizionarni odsek. Zelo važno je, kdo pride v tak okrajni odsek. Konsumna, gospodarska, kmetijska društva in zadruga sploh naj zaprosijo, da bodo njihovi zastopniki tam.

Ne gre pa samo za moko in žito; to hočemo tu posebno poudariti. Naj ne pozabijo žetvene komisije, oziroma občinski aprovizionarni odseki na sladkor in petrolej. Vse pomanjkljivosti v tem oziru naj se brž naznani od občin na glavarstva, od tam na deželne vlade, in od ondot na Dunaj ministrstvu. Pravice je treba skrbno varovati in potegniti se zanje. Prepričani smo, da se glasu ljudstva upognejo radi ali neradi tudi mogočni in bogati rafinerji. Kjer ni treba pomanjkanja, ga tudi biti ne sme; boj proti oderuštvi in skrb za

Nezadovoljnost med ljudstvom je vedno večja in to je tembolj žalostno, ker bi je prav nič ne bilo treba, saj bi se čisto na kratko dala odpraviti. Treba je samo naučiti bogate rafinerije, da tudi zanje velja postava, in da tudi bogatini ne

Iz vseh koncev naše domovine čujemo bridke tožbe, da teh potrebnih reči —

Gnezdišče zlih moči.

Ko se je naša bivša zaveznica — Italija — tako daleč spozabila, da je prezrla vse ugodne ponudbe našega cesarja, ter se pridružila upehanim našim sovražnikom, se je vedno in vedno poudarjalo: Framasoni so tirali nesrečno Italijo v boj, ki ji bo najbrž ugonobil sedanje lice. Če bi kdo poizvedoval, kaj so pravzaprav framasoni (prostozidarji, prostomavtarji, tripični bratje, člani lože), bi mu bilo težko dati točen in značilen odgovor. Zakaj? Prvič se framasoni po raznih državah dokaj ločijo; drugič imajo pa med seboj mnogo skrivnosti, ki so jih dolžni po svojih pravilih strogo prikrivati. Nekaj je, kar jih vse druži, t. j. proticerkveni in revolucionarni cilji, ki jih bolj ali manj skrivajo, včasih pa jasno izpričujejo. Tudi na framasonih lahko obrnemo oni svetopisemski rek: »Po njih delih jih boste spoznali.« V romanskih deželah (v Franciji, Italiji, Španiji, na Portugalskem ter v južnoameriških deželah) framasoni skoraj nikdar ne zataje svojega značaja: — proticerkvenega in revolucionarnega mišljenja; njihove lože (zbirališča) so takorekoč pribežališče za razne državne prekucahe (revolucionarje). — V Nemčiji, na Angleskem, Švedskem, Danskem in v Ameriki so pa framasoni bolj »konservativni«, zmerni, dasi nikdar ne pozabijo na svoj proticerkveni značaj; edini so zlasti v nasprotstvu zoper veljavo in vpliv Cerkve.

V Nemčiji so se vplivni in res razsodni močje že davno odtrgali od lože. Neki učeniak (Henrik Steffens) je zapisal to-le značilno trditev: »Noben v resnici duhovit mož ne more biti v današnjih časih framason.« In zopet: »Družba framasonov dobiva svoj prirastek iz duševnih slabic, ki skušajo tem potom doseči svoje osebne, pozemske namene.« Uprav taki ljudje so pa v izpolnjevanju framasonskih proticerkvenih ciljev najbolj besni in drzni.

Kakšno sodbo naj torej izrečemo o teh družbah, ki jih ne manjka tudi v Avstriji ne, dasi so postavno pravzaprav prepovedane? — Nedavno jih je jezuit Pater Sinthern v cenzuriranem listu »Jung-Oesterreich« (15. jun. št. 6) takole opisal:

»Če rečemo, da je ni slabe reči, pri kateri bi framasoni ne imeli svojih rok zvrven, potem lahko z mirno vestjo priznamo, da tako hrdobni niso. Ako pa trdimo, da znajo z brezsrčnim pritiskom spraviti svoje ljudi na vplivne in dobro plačane službe v državi, in da vsled tega pritiska trpe vsi pošteni ljudje; ako trdimo, da framasoni tako pridobljeni vpliv v državah, deželah in občinah zlorablja in izrablja v to, da korakoma izpodkopajuje vero, pravno, ljubezen do domovine, do vladarja in še marsikaj drugega; ako trdimo, da hočejo izpodbiti in vreči prestole knezov in sami nanje sesti — potem lahko mirno pristavimo: Da, taki pa so!«

»Zadnjih 200 let« — tako nadaljuje P. Sinthern — »je skoraj ni rvarske in razdiralne misli, ki se ne bi bila spočela v framasonski loži. Koliko preganjanja je morala trpeti v tem času sv. Cerkve; in skoraj ni enega preganjanja, ki bi ga ne bila loža ali podpirala ali pa sama zanetila.

Velika francoska prekucija (revolucija), ki je povzročila toliko gorja, krvavih meščanskih bojev in razdejanja vseh vrst — kje ima svoje gnezdišče? — Še danes se ponaša loža, da je to njeno delo. Še danes ima zapisano na svojih zastavah geslo francoskih revolucionarjev: Svoboda, enakost, bratstvo.

In preganjanje sv. Cerkve na Francoskem, ki je vzelo pravice škofom in duhovnikom, ki je vrglo na cesto redovnike ter njih varovance-bojnice, ki bo v doglednem času uničilo krasne cerkve na Francoskem: framasoni se hvalijo, da so vse to izvedli in sicer po tistih ministrih, ki so jih sami spravili na bogate ministrske sedeže.

Tudi najnovejša revolucija oziroma preganjanje sv. Cerkve v Meksiki je izključno le delo framasonov. To preganjanje v Meksiki še sedaj menda ni zadušeno: Preganjajo in more duhovnike, redovnice so v oblasti ondotnega razbrzdanega vojaštva, cerkve in šole zapirajo in pokončujejo, prejemanje sv. zakramentov je pod smrtno kaznijo prepovedano, na spovednicah so začrtani znaki prostozidarjev. Vse to imajo na vesti lože.

In ko so na Portugalskem umorili kralja ter prestolonaslednika, naslednjega kralja po odstavili, je imel pri tem glavno besedo vrhovni framason Costa ter veliki framasonski mojster Magelhaes Lima.

Silno veliko laži so trosili okrog sejalcu nemira, motilci sedanjega reda, protivniki Cerkve in duhovščine — o vzrokih sedanje svetovne vojske. Še sedaj ne pomehajo govorice, ki begajo celo dobro vojaštvo tam po bojnih poljanah in ki imajo namen oerniti duhovščino, češ, ta je kriva sedanjega prelivanja krvi. Že večkrat se je zahtevalo, naj bi se taki skriti obrekovalci naznanili pristojni oblasti, da jim bo vendar enkrat zavezala jezik. Kdo je torej kriv sedanje vojske? Čujmo, kaj je sloveči propovednik jezuit o. Abel dne 2. avgusta t. l. v cerkvi sv. Avgustina na Dunaju javno in očitno govoril:

»Aprila leta 1914. je znani Essad paša iz Albanije v dunajskem hotelu »Maisl in Schaden« dunajski prostozidarski loži (skupini) odkril načrt bodoče svetovne vojske zoper Avstrijo in Nemčijo. To je bilo še pred sarajevskim umorom, ki se je sklenil v srbski loži že leta 1912. Ta srbska loža je bila prej včlanjena v madžarski veliki loži in se je šele v zadnjih letih pridružila rimski veliki loži pod rimskim prostozidarskim ministrom (židom) Nathanom. Vsi zatočenci sarajevskega umora so bili člani te srbske lože. Na Dunaju je bilo 14 prostozidarskih lož. Kajpada so se sedaj avstrijske in nemške ločile od četverosporazumovih, zakaj naši prostozidarski bratje ne morejo obenem dobaviti za armado in nastopati proti vojski. A v četverosporazumu so prostozidarji glavni hujšakači proti nam. Mi branimo pravico! Avstrija ima zgodovinske pravice, proti katerim je začela Italija roparski boj, ker je zlorabila potrebo narodnostne edinosti, na katero se je sklicevala. Mi branimo vero! Neimenovan odbor na Dunaju, ki si je nadel ime »katoliški«, je poslal nedavno razglas, da naj obrnemo hrbet papežu Benediktu XV., ker

je baje papež blagoslovil orožje proti Avstriji. Toda to je ravno takšna laž, kakor ona, da je Pij IX. leta 1848 blagoslovil orožje proti Avstriji. Ravno Pij IX. je Radeckiju v zahvalo poslal rožni venec, katerega še danes hrani Radeckijeva vnukinja rofica Valterskirchen. Seveda omejen odbor ni katoliški, ampak čisto drugega izvora in samo slepari z ukradenim imenom.

Sedaj pa še pogled na našega »zaveznika«! Kdo je tiral ubogo Italijo v krvavo klanje? — Komaj je izbruhnila svetovna vojska, je že začela hujskati in dregati framasonska loža »Veliki Orient« v Parizu, naj posežejo vmes tudi Italijani. Francoski in italijanski framasoni so stiskali pod nadzorstvom angleške lože glave skupaj, da bi našli primerno pot, kako bi Italija olepšala svojo nezvestobo in verolomnost in kako bi jo spravili v naročje trojnega sporazuma. Že lani 23. septembra je izdal veliki mojster italijanske lože svojim »bratcem« navodila, naj se polagoma sprijaznijo z mislijo na vojsko z Avstrijo; in kot končni cilj te vojske je označil sledeče: »Prevrniti hočemo sedanji red, uvesti dobo splošnega bratstva, ter oprostiti se prestolov in oltarjev.

Ker so čete framasonskega trojnega sporazuma slabo zmagovale, so sklicali framasoni decembra 1914 mednarodni kongres v Švici, da bi se posvetovali o miru; v resnici jim pa ni bilo za mir, ampak za vojsko, in sicer za uničenje ne le Avstrije, marveč tudi Nemčije, kajti ti dve državi smatrajo kot najmočnejšo brambo katoliške in krščanske misli...

Dokazano je, da so imeli sejo na sejo, pošiljali pisma in opomine, pretili, strahovali poslance in svetovalce, samo da bi mogli potegniti italijansko vlado v vojsko. In ko so to dosegli, je poslal veliki mojster italijanske lože okrožno svojim framasonskim tovarišem, v kateri je izražal zadovoljstvo, da se je posrečilo, kar so nameravali.

Italijansko ljudstvo v svoji pretežni večini ni hotelo nič slišati o vojski; 75 izmed 79 okrajev se je naravnost izreklo zoper vojsko. (To je namreč vlada zaupljivo poizvedela.) 360 poslancev in čez 100 senatorjev (vladnih svetovalcev) ter najvplivnejši italijanski možje, kakor Giolitti, so smatrali vojsko za največjo nesrečo Italije, in vendar je vse ugnala loža!

Iz tega je razvidno, kakšne namene in kakšno moč ima framasonstvo.

Pa bi kdo oporekal, češ, taki so italijanski framasoni. Avstrijski, ogrski, nemški so pa bolj zmerni. V odgovor na to naj bo znano, da je »s v o b o d n a š o l a« framasonska ustanovitev; svobodna šola pa hoče zatreti vero v Boga in verstvo sploh.

Prizadevanje za razporoko in za uničenje zakonske vezi ima svoj izvor v ložah. Framasonski bratje izjavljajo, da je vsaka svetna ali cerkvena oblast nekaka zloraba, zato ne priznavajo nobene odvisnosti ali pokorščine do teh dveh oblastí, ki ju hočejo zatirati in preganjati, dokler se ne dvigne na njunih razvalinah »doba bratstva, ki bo prosta prestolov in oltarjev«.

Državniki, ki so člani lože, se zavežejo, da bodo povsod in vselej delovali v

dosego teh ciljev, seveda kolikormoč s previdno zvijačnostjo, če pa potrebno, tudi s silo.

Nesrečni vpliv framonstva, ki ima na jeziku sicer vedno besede prostosti, enakosti in bratstva, v resnici pa misli le, kako bi zatiralo narode, se še nikdar ni razkrinkalo v tako splošni in strašni obliki, kakor v tej krvavi vojski, katero je povečini zakrivila framonoska loža. Ne gospoda Salandra in Sonnino, ki sta le prožno orodje v rokah framonosov, ampak mednarodno framonstvo ima na vesti sedanjo vojsko...

Zato pa mora mednarodno framonstvo pasti — tako sklepa imenovani P. Sinthorn — če hočemo, da sedanja vojska ni bila zastoj... Avstrija ima še celo vzroka dovolj, da započne boj zoper framonstvo. Veliki framon Mazzini je čisto javno izpovedal, kaj framonstvo namerava, ko je rekel: »V besedah 'delenda est Austria' — (Avstrija se mora uničiti) se osredotoči vse, kar hočemo in nameravamo».

Mi pa pravimo, Bog bo skrbel, da framonoska drevesa ne bodo previsoko zrastle. Bog pa ne dela brez nas. Mi sami moramo neprestano delati in se boriti, da bomo enkrat za vselej iztrgali ljubljeno domovino iz krempljev mednarodnega framonstva. Prvo pa, kar je potrebno, je to, da sovraga poznamo. Ne obnašajmo se, kakor bi tega sovražnika ne hoteli videti. Vidimo ga, tukaj stoji! V bran proti njemu! Jung-Österreich, XV. 1., št. 6., 1915.

Pregled po svetu.

O pripravih za mir se čedalje več govori in piše. Tako na primer piše italijanski list »Secolo« — kakor beremo v »Kölische Volkszeitung«, da se nahaja prejšnji monakovski nuncij kardinal Marretti v Švici. Pripraviti namerava vse potrebno za udeležbo Vatikana pri bodočih mirovnihi pogajanjih, ki se bodo vršila v Švici.

Gluha ušesa nasproti vabilom četverporazumovcev (?) Iz Sofije se poroča: Da bi mogla ententa rešiti balkansko vprašanje v zadovoljstvo vseh balkanskih držav, na to še misli ni. Srbski politiki poudarjajo, da prepušte rajše sovražnikom Belgrad, kakor pa Macedonijo Bolgarom. V Srbiji je zelo močna vojaška stranka, katere noče ničesar slišati o kakem odstopu. Tudi Grčija in Romunija odgovarjata zanikajoče. Grški kralj Konstantin je osebo na čelu onih, ki so proti odstupu Kavale. Bolgarski državniki so prepričani o porazu entente, zato ji ničesar ne verjamejo, ker ne bo mogla izpolniti svojih obljub. Anglija pa upa, da se Bolgarija odloči za entento; Bolgarija zahteva za to ves bolgarsko govoreči del Macedonije. Četverporazum neumorno pritiska, a Srbija in Grčija omahujeta, ker bi se Bolgarija povečala le na račun obeh.

Odstopil je bolgarski vojni minister Ficev. Pravijo, da iz ozirov na zdravje.

Grški kralj ima sitnosti z vlado. Ministrstvo Gunaris je odstopilo; kralj se je posvetoval z Venizelosom, ki je pri zadnjih

volitvah zmagal in ima v zbornici večino. Venizelos se je svoj čas ogreval za tropsko razum. Kako bo sedaj ravnal, se ne ve. Malo verjetno je, da bi kralj poveril Venizelosu zopet vlado, če bi hotel izvesti program, zaradi katerega je odstopil. Kralj je stavil pogoje, vsled česar si je Venizelos izgovoril štiridnevni rok. Le če Venizelos sprejme kraljeve zahteve, se mu zopet izroči vlada, sicer se mora računati, da se zbornica zopet razpusti.

Ministrski predsednik Pasić moleduje v saboru za entento. Pasić je v srbski zbornici naslikal politični in vojaški položaj Srbije in entente in prebral ententini noti na Srbijo in Bolgarijo. Izjavil je, da ententa pričakuje od Srbije končno odločitev. Ententa mora vedeti, ali se hoče Srbija udeleževati bojev na strani entente, ali pa naj gredo njihova pota narazen. Druge poti ni. Vsled teh okoliščin je srbska vlada sklenila skupščini priporočiti, da se ententine zahteve izpolnijo in se opravičene bolgarske želje priznajo v toliki meri, v kolikor ne spravljajo v nevarnost življenjskih interesov Srbije.

Važni poseti. V Carskojem selu v Petrogradu se je dne 17. avgusta zbralo večje število poveljujočih generalov s fronte, ministri in predsedstvo dume. Pod carjevim predsedstvom se je vršil nato kronski svet, kateremu se pripisuje velika važnost.

Dobro znamenje. Romunija se je spokorila in prekinila svoje vojne priprave na naši meji. Spoznala je, da ima le večji dobiček, ako ostane nepristranska in ne napade Avstrije, kakor Italija. Romunija je dovolila uvoz žita in petroleja v Avstrijo.

Pogajanja med Turčijo in Bolgarijo. Bolgarski poslanik v Berlinu, dr. Rizov, se je izrazil, da se bodo turško bolgarska pogajanja prav kmalu z ugodnim uspehom končala. Če je to res, potem ve četverporazum, pri čem da je.

V francoskem parlamentu se že kamljajo. Ministrstvo Viviani se maje. V državnem zboru so očitali vojnemu ministru, socialistu Millerandu, da je on kriv, ker sta saniteta in dobava municije tako zelo pomankljivo urejeni. Ker je vse ministrstvo Viviani potegnilo z Millerandom, preti celemu ministrstvu nevarnost. Kriza se je raztegnila celo na predsednika republike, Poincareja, ker se trudi, da bi se spor poravnal mirnim potom. Sedaj so našli še en izhod, ki bi jih mogel rešiti. Začeli so hujskati proti »klerikalnemu« vojnemu poveljniku Joffru češ, ta je vsega kriv in ne Millerand. Hujskarija je tem nevarnejša za Joffra, ker mu framazoni ne morejo odpustiti, da je odstavil njegovega generala Sarraila. Seveda se ljudstvu ne pove, da je Sarraill izgubival v Argonih kos zemlje za kosom. In tako je mogoče, da se ministrska kriza spremeni v Joffrovo krizo, kajti že vstaja v ozadju podoba generala Gallienija, sedanjega vojnega guvernerja v Parizu. V njem vidijo mnogi bodočega francoskega vrhovnega armadnega poveljnika.

Juanšikaj bo cesar (?) Iz Kodanja se poroča: V Pekingu, glavnem mestu Kitajske, se vrše neprestana posvetovanja. Pričakuje se, da bo proglašen sedanji predsednik kitajske ljudovlade, Juanšikaj, za kitajskega cesarja.

Svetovna vojska.

Na celi italijanski fronti, zlasti med Krnom in Tolminom, hudi boji. — Ob tolminskem območju odbitih šest italijanskih napadov, na goro sv. Martina pa štiri. — V Tirolah boji težke artiljerije. — Naše ladje uspešno obstreljevale otok Pelagruž. — Nemški zrakovplovci napadli London. — Dve angleški bojni ladji potopljene. — Velika pomorska bitka v zalivu Rige. Rusi izgubili več ladij; nemške izgube malenkostne. — Velikanski uspehi zaveznikov proti Rusiji: Trdnjava Kovno padla, 600 topov zajetih. Trdnjava Novo-Georgijevsk se je vdala z vso posadko. Plen 85.000 vojakov, 700 topov. Brest-Litovsk na zahodnem polkrogu obkoljen. — Italija napovedala Turčiji vojsko.

Čisto drugače se razvija bojni ples, kakor je bilo sklenjeno v načrtih kramarskih Angležev. Anglija je mislila, da se bodo borili zanjo njeni zavezniki, sama pa da bo pomagala s srebrnimi in zlatimi krogli, zraven pa se je nadejala, da bo delala še »kšefte«. Zavezniki so prišli in poljubljali mastno roko mogočne Anglije: Stotisoče francoskih trupel je že segnilo na bojnih poljanah; na milijone Rusov se je že žrtvovalo in šlo v smrt. In uspeh? ... Ne zmagala, ampak poraz na poraz. Na zahodu so nemške čete pred letom bliskovito hitro storile svojo dolžnost. Ruski načrt je bil ta-le: Skoz Šlezijo so nameravali udreti po bogatem moravskem polju na Dunaj. Obenem pa naj bi dve močni armadi korakali proti zahodu: ena ob severnem morju, druga naravnost proti Berlinu. Načrt ni bil napačen. Imel je dve napaki: Prva napaka je bila, da se niso z vso silo navalili na takrat slabo zavarovano Nemčijo, namesto da so se lotili Avstrije; druga še večja napaka je bila pa v tem, da svojega načrta sploh niso izvršili. Naše armadno vodstvo je bilo dobro poučeno o nameri ruskih podjetij pa jih je — sicer z velikimi žrtvami — preprečilo. Drzni sunki Danklovih in Auffenbergovih čet (eno leto bo tega) proti Krasniku in Ljublinu so povzročili, da so morali Rusi svoje načrte izpremeniti, če ne, bi jim bili naši prišli za hrbet in bi bile naše čete že pred letom ob Visli, kjer so sedaj. Rusi so torej takrat vrgli glavno svojo moč proti Galiciji. Seveda se je morala naša hrabra bramba pred neprimerno premočjo umakniti in velik del Galicije začasno izprazniti. Na severu je pa prekrizal ruske sanje premeteni Hindenburg, ki je speljal rusko armado namesto v Berlin — v mazurska močvirja, kjer je deloma obtičala, deloma bila ujeta. Tudi v Galiciji je prišel — ne sicer takoj — vendar pa dosti zgodaj za nas toli razveseljivi preobrat. Zima ni donasala pomirljivih novic. Iz Srbije so se naši morali umakniti,

Przemysl se je moral po nemilih okoliščinah prepustiti ruskim oblegalcem. To priliklo so hoteli porabiti Rusi in izsiliti prehod čez Karpate na Ogrsko; hkrati so se pa naši sovražniki lotili tudi Dardanel in Carigrada...

Toda list se je obrnil. Angleži in Francozi so dobili batine ob Dardanelah, Rusi pa še večje v Karpatih. To je bil začetek grenkih dni za naše sovražnike. Kraljica majnikova nam je pripomogla, da smo mogli začeti prodirati v Galiciji. Sovražne črte ob Dunajcu so bile prodrte, ruske sile so se morale neprestano umikati. Przemysl, Lvov in skoraj vsa Galicija je bila zopet osvojena. Nič ni pomagalo, če so Francozi in Angleži meseca maja in pozneje naskakovali nemške postojanke v severni in severovzhodni Franciji kakor miš, ki sili iz mišnice. Kljub strašanskim izgubam niso dobili izhoda.

Milo proseč so se obrnili tja proti Italiji in klicali kralja, frimasonske ministre na pomoč: »Bal, usliši nas! Bal, usliši nas!« Darovali so ne le enega vola, ampak milijone in milijone. Bal je imel mehko srce. Obljubil je pomoč. Toda kmalu se je videlo, da je prav tako brez moči, kakor stari poganski Bal. Kljub italijanski pomoči niso prišli Francozi za ped naprej; Dardanele stoji trdno kot prej, Rusi se pa umikajo s tako hitrico, da jih komaj na zemljevidu zasledujemo. Prepustiti so morali zveznim četam zaporedoma vse svoje največje in najmoderneje trdnjave, mesta in utrdbe.

Zopet novi klici po zaveznikih: »Bolgarija, balkanske države! Pridite na pomoč!« — Bolgarija pa je dala spoznati, da ima izkušnje in bo uravnala svoja pota po svoji volji.

Zavezniki »prebrisane« Anglije najbrž že zdavnej obžalujejo, da so se dali navezati in voditi na vrvi angleških barantačev, kajti položaj je za vse dovolj žalosten.

BORBA Z RUSI.

Naše armade slede umikajočim se Rusom brez prestanka. Splošno se trdi, da so Rusi mojstri v umikanju, vendar jih vse to ne bo rešilo končnega poraza. Res je, da izgub nimajo toliko, kot bi jih imeli sicer, ako bi se bili malo bolj nerodno umikali v ozemlje Brest-Litovska, kjer so se nameravali ustaviti. A naglica, ki je v čast našim zveznim četam, jim utegne vse načrte prerezati, ker so Rusi že vrženi iz pripravljenih postojank jugo- in severovzhodno od Buga. Brest-Litowsk pa leži ob reki Bugu.

Rusi skušajo kar se da ovirati prodiranje naših čet, ki nikakor nimajo tako lahkega dela, kakor bi človek mislil. Seveda se je začel med rusko armado nekaj obup, ki je razdejal vodstvo in čete, da ni misliti več na uspešno brambo.

Na severu ob narevski črti so sicer trdovratno zadržavali nemško armado, da se je mogel glavni del lastnih čet odpeljati proti vzhodu in uiti veliki katastrofi; kljub temu je pa zajeta vsa posadka trdnjave Nowo-Georgijevsk, kakor bomo pozneje poročali.

Trdnjava Kowno — zavzeta. Dne 18. avgusta se je povsod širilo radostno spo-

ročilo, da je močna ruska trdnjava Kowno ob reki Njemen (najsevernejše bojišče) z vsemi utrdbami in neštevilnim materijalom padla. Vzeta je bila kljub najtrdovratnejši obrambi z naskokom. Zavzetih je bilo hkrati 600 ruskih topov. — Nemške čete so obenem premostile reko Njemen ter imajo prosto pot proti Vilni, kjer je važno železniško križišče in pot v Petrograd.

Pred trdnjavo Brest-Litowsk. Šesti avstrijski armadni zbor (poveljnik podmaršal pl. Arz) stoji pred trdnjavo Brest-Litowsk, tako je bilo brati v uradnem poročilu dne 18. avgusta. V tem obvestilu je zapopaden tudi velik uspeh, ki so ga izvojevale avstrijske čete, ko so se po hudem naporu polastile postojank pri Ljubartovu in pri mestu Bjali. Pri mestu Janovu (severozapadno od Brest-Litovska) je bil ta dan prostor že očiščen in so se Rusi umaknili čez reko Bug. Armade princa Leopolda Bavarskega in pl. Makkensena so 19. avgusta že prodrle čez re-

zgrajena. Ima osem fortov, tri na desnem, štiri na levem bregu Visle; eden pa leži med izlivom Nareve v Vislo.

Središče ruskih čet. Sovražnik, ki je po številu še vedno močan, je večkrat poskušal, da bi ustavil in zadržal prodiranje zveznih čet proti Brest-Litowsku, ki je središče ruske armade. Naši so korak za korakom trgali iz rok obmostje, ki vodi v obližje trdnjave. Tu je hotelo rusko vojno vodstvo zaklicati našim zmagovalnim zveznim četam: Stoj! — Toda ne gre več. Obroč okrog trdnjave je vedno ožji. Severno je kraj Wisoko-Litowsk, ki je bil 20. avgusta zavzet po hudi borbi. Brest-Litowsk je ena največjih ruskih trdnjav, zgrajena ob reki Bug, oddaljena od Varšave nad 180 km, od Lvova pa nad 250 km. Brest-Litowsk je glavno mesto vladnega okrožja Grodno in šteje kakih 60 tisoč prebivalcev, od katerih so tri četrtine židje. Glavna trdnjava je zgrajena ob otoku reke Bug in ima zelo močno utrjeno obmostje. Brest-Litowsk je v vojaškem oziru

Napad na francosko postojanko.

ko Bug ter pri tem ujele 30 ruskih častnikov ter 7700 mož. Avstrijske čete generala Arza so pa ta dan zavzele prednje postojanke Brest-Litovska.

Novo-Georgijevsk ni več v ruski posesti. Zadnji teden je bil za Ruse zopet nesrečen. Izgubili so dve veliki trdnjavi: Kowno in Novo-Georgijevsk. Dne 21. avgusta je šlo od ust do ust: Novo-Georgijevsk je padel, okoli tretje velike trdnjave Brest-Litowsk je pa od zahoda železni obroč že sklenjen. V trdnjavi Novo-Georgijevsk, kamor je prijezdil tudi nemški cesar, je bilo zajetih 700 topov. Ujetih je bilo 6 ruskih generalov in 85.000 mož posadke. K padcu so veliko pripomogli avstrijski veliki topovi. K temu je treba še prišteti 30.000 ujetnikov tega tedna na drugih bojiščih.

Trdnjava Novo-Georgijevsk ob izlivu reke Buga in Nareve v Vislo — po velikosti ne dosega Varšave, a je modernejša

velevažno križišče železnic in cest. V Brest-Litowsk se stekajo štiri železnice iz vseh strani ruskega carstva. Bližnja okolica je zelo rodovitna, južno in jugovzhodno od Brest-Litovska se razprostirajo velikanska močvirja, takozvana Rokitno ali Pripjet-močvirja.

Velikanski napor naših čet. Veliko hudega morajo naše čete, ki prodirajo na Rusko prestati. Posebno težaven je dovoz. Mostove čez reke so Rusi za seboj podrli, železnice so poškodovane, ceste spremenjene v blatne klanca. Vendar je naše armadno vodstvo vse potrebno ukrenilo, da je armada pred Brest-Litowskom z vsem dobro preskrbljena. Na tisoče voz se pomika za armado, mnogo tisoč roč popravlja železnice, ceste in mostove. Berolinski listi poročajo, da so se Avstriji v Siedlcach, Radzynu, Włodavi, Parczewem in Miedyrzeczah polastili toliko zaloga žita in moke, da sta avstrijska in nemška armada za več mesecev preskrbljeni s kro-

hom. Tudi veliko število goveje živine so naši zajeli.

Riga je prazna. Pristanišče Riga, ki je obkoljena na suhem od nemških čet, so Rusi popolnoma izpraznili. Več hiš z bakreno streho je odkritih. Tovarne so zaprle. Cestna železnica ne vozi več.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Boji med Krnom in Tolminom. Štiri dni tam okrog cesarjevega rojstnega dne smo čuli tudi po Gorenjskem in v Ljubljani močno streljanje, ki nas je vedno in vedno opozarjalo na hud ogenj na krnsko-tolminskih strminah. Uradno dunajsko obvestilo nas je vselej potolažilo z izjavo: Italijanski napadi odbiti.

Na Goriškem so bili odbiti štirje napadi Italijanov na goro sv. Martina.

Ljuta borba za tolminsko območje. Zadnji čas so se sovražne čete vrgle bolj na prostor ob Tolminu, kajti ob dobrdobski planoti so jo Italijani že prevečkrat skupili. Ob tolminskih višinah so divjali hudi boji zlasti 17., pa tudi 18. in 19. avgusta. Šest napadov se je popolnoma izšlo. Dne 19. in 20. avgusta bi se bili Italijani radi prilastili Mrzli vrh (1360 m) severovzhodno od Tolmina. Dva napada so naši odbili s hudim porazom italijanskih planincev. — Ob dobrdobski planoti delno artiljerijsko streljanje pač ne preneha nikdar — razen za malo časa. Naši topničarji ne odgovarjajo brezmiselno, ampak samo takrat, kadar vedo, da bo kaj uspeha. Tako je n. pr. **podrla Lahom most pri Zagraju**; pri Pierisu je obstreljevala zbrane italijanske čete, v Trziču pa zažgala Italijansko municijsko skladišče.

V Tirolah boji težke artiljerije. V zadnjih dneh so Lahi tudi pritisnili na Tirole. Pozorišče hudih in dolgotrajnih artiljerijskih bojev je bila planota Folgarija. Italijani so imeli 200 mrtvih; poražena sta bila dva njhova bataljona.

Novi italijanski porazi. Uradna obvestila od pretečene nedelje in ponedeljka so naznanjala, da so bile naše postojanke na Tirolskem (Tonale in utrdbе na planotah Lavarone in Folgarija) pod težkim, trajnim ognjem. Tudi na koroškem območnem ozemlju trajajo običajni topovski boji dalje. Kakor povsod, so bili brezuspešni napadi novih in močnejših italijanskih sil proti odsekom Bovca — Tolmin. Pred Mrzlim Vrhom je izgulbi sovražnik vsaj 800 mož.

Šedem ponovnih sunkov na tolminskem območju. Do 22. avgusta so se vrstili sunki italijanskih čet na postojanke pri Kozarščah in južno od tega kraja. Vsi (šedem) napadi so se razbili ob vztrajni hrabrosti naših čet.

Dobrdobska planota zopet v ognju. (Uradno poročilo 22. avgusta.) Dobrdobsko kraško planoto je sovražni ogenj topov včeraj pričel zelo živahno obstreljevati. Napad, ki so ga bili izvedli bersaglieri na Griže brdo, se je zlomil ponoči v ognju pred našo postojanko. Severni del visoke planote so napadli Italijani v široki črti, a bili so deloma vrženi v boju moža z možem, deloma jih je ustavil ogenj naših topov. Popoldne je obstreljeval sovražnik čez naše postojanke s poljskimi in s težkimi topovi posamezne mestne dele Gorice.

Ponovni sunek proti našim postojankam severno od Sela in ponočni napad na most čez Sočo zahodno od Tolmina se je izjalovil s težkimi izgubami za sovražnika.

V ozemlju Krna, v prostoru pri Bovcu in ob koroški meji mestoma boji s topovi. Na tirolski bojni črti sta dva laška bataljona dvakrat napadla gorske prelaze vzhodno od Tresassi. Izgubila sta 300 mrtvih in imela mnogo ranjencev. Ogenj na utrdbе na Folgariji, Lavarone in Tonale se vzdržuje z rastočo silo.

NA MORJU.

Obstreljevanje Pelagruža. Naše mornariško poveljstvo naznaja: Dne 17. avgusta je naše brodoge tretjič obstreljevalo po Italijanih zaseden Pelagruž, medtem ko je istočasno pomagal neki letalec nad otokom z bombami, s strojno puško in z letalnimi pišcami. Porušen je bil ob tej priliki od zadnjega obstreljevanja za stanovanje prirejeni svetilnik, nadalje so bile lope in šotori zažgani, ena postojanka topov je bila razrušena, uničenih je bilo nekaj na obrežju nakupičenih kupov materijala in več čolnov. Posadka se je skrivala v strelskih jarkih in v podzemeljskih prostorih in ni izvajala odpora. Sovražnih pomorskih sil ni bilo videti.

Angleška križarica in rušilec potopljena. Zračni napad na London. 17. avgusta ob 10. uri zvečer je napadlo 5 čolnov našega brodoge torpedovk pri Horns Riff svetilnik ob jeliškem zahodnem obrežju neko angleško križarko in 8 torpednih rušilcev in so z torpednimi streli potopili križarko in en angleški rušilec.

Ponoči od 17. do 18. avgusta so nemški mornariški zrakoplovi zopet napadli London; City v Londonu in važne zgradbe ob Temzi so bile uspešno obstreljevane z bombami in se je opazovalo, da so bombe dobro učinkovale. Poleg tega se so bombe uspešno metale na tvornice in na plavže pri Woodbridge in pri Ipswich. Zrakoplovi dati močno obstreljevanje, niso bili poškodovani in so se vsi vrnili.

Potopljeni angleški prevoznik. »Royal Edvard«, ki ga je torpediral v Egejskem morju podmorski čoln-potapljač, je vozil 1382 vojakov, med njimi 32 častnikov in 200 mož stalne posadke. Rešenih je bilo 600 oseb.

Angleški čoln-potapljač »O XIII« je bil 19. avgusta ob južnem izhodu Sunda torpediran in potopljen. Enako je bil uničen tudi angleški prevoznik »Arabic«, ki je obsegal 10.000 ton.

Nemško brodoge vdrlo v zaliv Rigo. Nemške pomorske sile na Vzhodnem morju so vdrle v zaliv Rigo, ko so si napravile pot skozi številna spretno položena polja min in skozi zatvornice z mrežami. Pri bojih s sprednjimi silami je bila uničena ruska torpedovka vrste Emil Bubharski. Druge torpedovke, med njimi »Novik« in neka večja ladja, so bile močno poškodovane. Med umikanjem Rusov zvečer 19. avgusta v Uonsund sta bili ruski topničarki »Sywutch« in »Korejec« po hrbrem boju potopljeni z ognjem artiljerije in s torpednimi napadi. 40 mož posadke, med njimi 2 častnika, so rešile nemške torpedovke; bili so deloma težko ranjeni. Zminami so bile poškodovane 3 nemške

torpedovke. Od njih se je en čoln potopil, enega so mogli zapeljati na obrežje, tretjega v pristanišče. Nemške izgube so malenkostne.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Obvestilo najvišjega vojnega vodstva nemške armade z dne 20. avgusta poroča o ljutih francoskih bojih pri Angres Souchezu in v Vogezih. Francoški napadi so le deloma uspeli in bodo v kratkem nemške čete, kakor se je to dozda še vedno zgodilo, vzravnale položaj, v kolikor ga še niso. Francozi so postali živahnejši, ker pritiskajo nanje in na Angleže Rusi, da naj napadajo in da tako razbremene Ruse. Poleg tega je pa v francoski republiki med poslanci nevolja radi nedelavnosti francoske generalitete že tako velika, da ni izključen odstop sedanje francoske vlade in morebiti celo predsednika Poincaréja, ki je na željo Rusov postal predsednik francoske republike, ker je bilo znano, da želi vojsko z Nemčijo.

Dne 19. avgusta so bili francoski vojaki vrženi med krajema Angres in Souchez iz onih jarkov, ki so jih prejšnji večer zasedli. — V Vogezih so izgubili Nemci del svojih sprednjih postojank.

TURŠKA VOJSKA.

Napadi, ki so jih francoski in angleški vojaki v velikem obsegu ponavljali od 6. do 12. avgusta na turške postojanke, so se zopet poglobili. Turške brambe so ostale trdne in neupogljive. Angleži so se zastonj zaganjali v neke višine pri jezeru Tula. Turške čete so jele same napadati ter so prizadevale angleški armadi strašne izgube. Turki so uplenili 12 strojnih pušk ter jih namerili na sovražnika, ki je imel na obeh krilih do 12.000 mrtvih. — Na Kavkazu ni brez bojov, toda malo uspehov.

ITALIJA JE NAPOVEDALA TURČIJI VOJSKO.

Anglija in Francija se zastonj trudita že šest mesecev ob Dardanelah. Iskali sta zaveznikov na Balkanu, — menda stanja. Zdaj je Anglija zapretila Italiji, naj vendar priskoči na pomoč. Italija je v kleščah angleških denarnih mogotcev, ki so ji obljubili, da jo bodo zalagali z drobižem; zraven pa je šlo upanje skoraj po vodi, da bi italijanska armada prodrila našo bojno črto ter mogla pokazati kaj vidnega uspeha: to in pa izgovor na turško proglasitev »Svete vojske« vsled katere so se uprli nikdar podjarmljeni mohamedanci v italijanski (?) Tripolitani, je napotilo razdrapano Italijo, da je napovedala vojsko Turčiji. — Ali bo poslala tja proti Dardanelam svoje čete, ali bojne ladje, ali oboje, bomo kmalu videli. Upamo pa, da bodo za eno blamažo bogatejši.

Tedenske novice.

Zahvala cesarjeva našim romarjem. Na brzojavno izrečeno udanostno poklonitev udeležencev narodnega romanja je došla od presvetlega cesarja sledeča brzojavka:

Preblagorodnemu gospodu deželnemu glavarju dr. Šustersiču, Ljubljana.

Schönbrunn.

Nj. ces. in kr. apostolsko Veličanstvo se najprizrečnejše zahvaljuje na božji poti Marije na Brezjah zbranim slovenskim romarjem za pobožne molitve in za izraz zveste udanosti.

Na najvišje povelje: baron Schiessl.

Cesarjev rojstni dan bojnega leta 1915 se je povsod praznoval s posebnim veličjem in izredno iskrenostjo. Vojaštvo je tekmovalo s civilnim prebivalstvom, kako bi se dostojneje in primerneje poveljčal dan 18. avgusta. Ljubljana je bila praznično okrašena; odlikovale so se zlasti trgovine, ki so svoje izložbe primerno oklepšale z okusnimi okraski cesarjeve podobe. Na predvečer je bilo vse mesto razsvetljeno. Grad je plaval v lučicah. Vse ulice in trgi so bili polni občinstva, ki je deloma spremljalo velikanski sprevod pred in za vojaško godbo. Vojaška budnica je bila tudi v jutro na cesarjev rojstni dan. Dopoldne ob devetih je bila vojaška maša v cerkvi sv. Petra, ob desetih pa pontifikalna sv. maša, ki jo je opravil knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič. Cerkev je bila odločena samo za številno osebo vseh vrst uradništva in vojaštva. — Po sv. maši se je izvršilo na magistratu slovesno odkritje brambnega štita v železju in zabijanje žebeljev na korist vdovam in sirotam v vojni padlih mož. Svečanosti so prisostvovali vsi dostojanstveniki ljubljanski in nebroj občinstva.

Toča je pobila v župniji Podgrad na Dolenjskem. Prizadete so vasi: Grm, Konec, Pristava ter Vinavas. Uničeni so skoraj vsi pridelki; mnogo škoda je napravil tudi naliv. Ljudstvo je potrto, ker se tudi prvega žita ni toliko namlatilo, kot se je pričakovalo. — Nevihta s točo je pustila 14. avg. zvečer v suhorski občini na Belokranjskem; divjala je celo uro in lomila drevesa. Druga setev je uničena, vinogradi opustošeni. Ob tej draginji so prizadeti posestniki vsekako potrebni izdatne državne in deželne podpore.

Pokopali so v sredo, dne 25. avgusta č. g. Ivana Trpina, župnika v Mošnjah na Gorenjskem. Pokojni je dalj časa bolehal. Ob zadnjem romanju je bil še na Brezjah. N. p. v m.!

Dar. Katoliški Slovenci iz Meerbecka v Nemčiji so poslali po č. g. kaplanu Hegenkötterju 20 K za oslepele vojake. — Bog plačaj!

Umrli je v Brucku n. M. vojak France Krvina iz Dobrove pri Ljubljani. Ranjen je bil na bojišču ob Soči.

Hrvatski junak. V vojaški bolnišnici v Ljubljani so operirali nekega težko ranjenega hrvatskega vojaka. Operacija, ki je trajala pol ure, se je končala s tem, da je zdravnik potegnil vojaku iz stegna velik kos granate. Bolesnik je pretrpel operacijo čisto mirno, je odšel iz operacijske sobe pojoč: Još, Hrvatska ni propala!

Uršulinski samostan v Gorici je med obstreljevanjem največ trpel. Škoda znaša po izjavah očividcev okrog 80.000 K — Tako je tudi v prav mnogih drugih slučajih človekoljubno delo laških kulturonoscev!

61

Ukaz deželnega predsednika barona Schwarza o prodaji moke. Za nadrobno prodajo moke se določajo za 1 klg naslednje prodajne cene: Pšenična moka za peko, pšenični zdrob, debela pšenična moka (Graham-krušna moka) 76 vinariev; pšenična moka za kuho 66 vin., pšenična krušna moka 48 vin.; pšenična enotna moka 60 vin.; ržena enotna moka 48 vin. — Vsak prodajalec moke je dolžan, z razločnim vidnim napisom označiti moko, ki jo ima v svoji prodajalni, po posameznih vrstah in poleg te označbe hkrati razločno označiti cene posameznih vrst moke po teži. Vsako mešanje ali drugo izpreminjanje kakovosti moke, ki je pripravljena za prodajo, je najstrožje prepovedano. Vsak prodajalec moke mora nabiti odtis tega ukaza na dobro vidnem, pozornost vzbujajočem mestu.

Podkovanje in vsa druga v kovaško stroko spadajoča dela so se izvrševala v podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani na Spodnjih Poljanah v polnem obsegu ves čas, odkar traja vojna in se vrše tudi vnaprej ter so vse drugačne, temü nasprotu oče govorice neutemeljene in brez vsake podlage.

Slovenske zastave so vibrle poleg cesarskih na cesarjev rojstni dan tudi v Trstu.

Vojaški kurat g. Iv. Maračič je postal divizijski župnik. Nahaja se pri naših ob Dnjestrju. Pred vojno je služboval kot vojaški duhovnik v Ljubljani. — Kurat Rant je prevzel vodstvo vojnega superiorata pri neki armadi na Rusko-Poljskem.

Mestna aprovizacijska pisarna in skladišča za moko in druga živila, namenjena ljubljanskemu prebivalstvu se nahaja v nedodelani cerkvi pri sv. Jožefu. Predstojništvo jezuitske hiše je svojevoljno prepustilo cerkvene protore v ta blagi namen.

Odlok o nemškem jeziku pri državnih železnicah so nekoliko omilili. Ministrstvo ga je izdalo zato, ker se vojaštvo s predstojniki in načelniki postaj za časa vojske po Galiciji ni razumelo.

Za oskrbovanje ranjencev je podaril nadvojvoda Evgen, vrhovni poveljnik naših armad proti Italijanom, 20.000 K.

Duhovniški zaslužni križec II. vrste na belordecem traku je dobil voj. kurat v rezervi 5. domobranskega pešpolka č. g. Leopold Turšič, prideljen 27. domobranskemu pešpolku.

Mariborska škofija. Nastavljeni so č. g. novomašniki kot kaplani: Josip Jeraj v Celje, Konrad Jarh v Galicijo, Maks Šlander v Dramlje, Josip Rehar v Laporje. — Prestavljen je č. g. kaplan Anton Čečko iz Dramelj v Poljčane.

Pogrešajo se: Katarina Mavrič iz Gorenjega polja št. 86, občine Anhovo pri Gorici. Pojasnil prosi njen mož Gabriel Mavrič, vojak (Militärbauleitung), Steržišče, p. Hudajužna na Primorskem. — Elizabeta Marcola iz Podbele št. 12 (tolminko glasovstvo). Poizveduje zanjo njen mož Franc Marcola, M. A. A 21 97, Sarafelva bei Lugas — Ungarn. — Prusnik Silvester pri 7. lov. bataljonu na italijanskem bojišču. Obvestila prosi g. Ana Prusnik, Skaručina, p. Vođice na Gorenjskem.

Kdo ve za naslov Andreja Tuta, vojak-pionirja 3. bataljona? Nahaja se na bo-

jišču nekje na Tirolskem ali pa na Koroškem; dalje za naslov vojaka Jožefa Tuta, ki se je nahajal 15. julija v Ljubljani kot dragonec. Obvestila želi in stroške povrne Mihael Tuta, Aschbach 25, a. d. Westbahn. Nižje Avstrijsko (Nieder Oesterreich).

Kopališki gostje v Građeu so sedaj italijanski kralj in njegov generalni štab. Prihodnje leto ob tem času bo imel kralj le še skomine po prijetni kopeli v Građeu.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere **amci čežela Kranjska**, in jih obrestuje po 4 ³/₄ % brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Gle! Inzerat!

Razne novice.

Naš cesar — papežu Benediktu XV. Sv. oče je baje dobil lastnoročno pismo cesarja Franca Jožefa I., ki mu častita, ker se tako trudi za mir.

Uti je hotel v ženski obleki. Na kolodvoru v Lincu je neki črnovojnik, stoječ na straži, zagledal sumljivo žensko, ki se je hotela odpeljati na Dunaj. Žensko so ustavili in jo preiskali. Izkazalo se je, da je ta ženska ruski častnik, ki je pobegnil iz ujetniškega tabora v Wegscheidu.

Nestor med evropskimi knezi. Grme-nje strašnih topovskih orjakov sedanje svetovne vojske je proslavljalo pretekli teden 85letnico častiljivega avstro-ogrškega vladarja: cesarja Frančiška Jožefa I. Naš ljubljani vladar ima prvo starostno mesto med vsemi evropskimi vladajočimi knezi. Najstarejši za njim je knez Janez II. Liechtensteinski, ki je pa vendar še celo desetletje mlajši. V dolgi vrsti avstrijskih regentov ni v letih nobeden dosegel našega cesarja Franca Jožefa. Samo enemu je bilo prisojeno, da je živel 80 let, namreč njegovemu neposrednemu predhodniku Ferdinandu I., ki je umrl 29. junija leta 1875, star 82 let, a se je že 27 let poprej bil odpovedal cesarski kroni.

Vsled res železne telesne čvrstosti in žilavosti se počuti naš 85letni slavljeneč še izredno dobro. Kljub veliki skrbi, ki ga ob silni vojski navdaja, izvršuje še vedno sam vse vladne posle. Naj bi skorajšnji častni mir venčal večer njegovega trudopolnega življenja!

Govori se, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zamenjenimi dobroti (do 600.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4 00 frankov popolnoma zastoj. — Opozarjamo na današnji zadnji oglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

Dopisi.

Sostro. Zidar Jožef Mlakar je delal nov vodnjak pri Pulcu v Sadinji vasi. Ravno je mislil dne 18. avgusta začeti z delom; stal je na robu izkopanega vodnjaka, kjer je bilo približno tri metre na visoko vode. Prime ga padavica, kateri je bil podvržen, pade v vodnjak, iz katerega so ga izvlekli mrtvega in odpeljali v mrtvašnico k Sv. Lenartu. Pokojni zapušča vdovo in osmero nepreskrbljenih otrok.

Iz Tržiča. Pred kratkim smo dobili v našo faro Ruse ujetnike. V gozdovih barona g. dr. Karola Borna jih je zaposlenih okrog 60; stanujejo pa na Puterhofu.

Zvirče na Dolenjskem. Dosti je krajev, ki so nam bili pred vojno čisto tuji. Sedaj pa je postala tudi marsikatera vasica znamenita. Zvirče na Dolenj. so poslale več fantov in mož v obrambo domovine. Mnogo jih je, ki že mesece in mesece molče, vaščani jih objokujejo kot mrtve. — Po devetmesečnem molku pa se oglašajo iz ruskega ujetništva. Tako na primer nas je razveselila zadnje dni karta Jos. Boben. Dospela je iz Bobiowa (evropska Rusija). Jože je bil pri odločilnem nočnem napadu pri Grodeku hudo ranjen. Zaostal je za vrsto. Njegov prijatelj Jože Novak je obvestil o tem starše s pripombo, da ga ne more zaslediti in da je gotovo podlegel ranam. Sedaj pa se je oglasil vsem v tolažbo. Mogoče se oglasijo še drugi, ki smo jih poslali v ljuti boj s sovragom.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Na praznik Marijinega Vnebovzeta je obhajal zlato mašo č. g. Kozma Pavlič, duhovni svetnik in župnik pri Sv. Križu. Svete maše se je udeležil brat jubilaranta, zlatomašnik Damijan Pavlič, župnik v Kostanjevici, ki je tedaj poprej v svoji župniji imel zlato mašo. Poleg duhovnikov domače dekanije z g. dekanom, ki je imel slavnostni govor, je prišla večina jubilarantovih gospodov kaplanov, da se udeleže lepe slovesnosti in izkažejo zlatomašniku svojo ljubezen in vdanost. Velika nova župnijska cerkev, ki je bila zidana po trudu gospoda jubilaranta pred 8. leti, je bila vsa v vencih in cvetju, neštivilni mlaji in zastave in bajna razsvetljava na predvečer živo pričajo, kako zelo ljubijo in spoštujejo župljani svojega dušnega pastirja, ki že 28 let neumorno deluje za njihov dušni blagor. Lepo ubrano petje pod spretnim vodstvom gđc. M. Hladnikove je slavnost povzdignilo. — Naj poplača Vsemogočni g. zlatomašniku ves trud in delo in naj ga ohrani še dolgo vrsto let v polni moči!

Žužemberk. Na šmaren smo bili pri zlati sveti maši, ki jo je daroval naš rojak č. gospod Matija Kadunc, vpočojni župnik iz Preloke, ki se je sedaj naselil v svojem rojstnem kraju. Gospodu jubilarantu voščimo prav iz srca: Še biserno sveto mašo daj Vam dočakati dobri Bog!

Na dan sv. Roka smo šli v procesijo k božjepotni cerkvi sv. Roka prosit za skorajšnji mir, za naše vojake in pa za to, da nas bi obvaroval ljubi Bog na prošnjo sv. Roka nalezljivih bolezni.

Kruta smrt nam je že zopet pokopala na bojnih poljanah par najboljših vojakov. V Galiciji je padel Adamov Jožef

iz Zafare, skrben, pošten in veren gospodar in oče. Škoda ga je.

Sedaj je zopet došla žalostna vest, da je umrl v Inomostu v bolnišnici Glavičev Lojze iz Zalisca. Brat njegov pa tudi leži v bolnišnici. Od nas bodo ravno najboljši ostali v tuji zemlji pokopani. — Begunce iz Galicije imamo še vedno. Razdeljeni po hišah pomagajo pri poljskem delu. Navadili smo se jih in kar težko nam je, ko se vrnejo te dni domov v Galicijo. — Letina je kazala najlepše, pa je nas zelo prevarila. Malo bolje je, kakor lani. Sadja tukaj skoraj nič ni.

Zidan most. (Uslišana prošnja.) Stara mati Elizabeta Poglajen (Dole pri Litiji) je tako iskreno prosila Boga, da bi ji še Bog poslal vnuka Antona Dolenc, ki je bil na bojišču, in da bi ga še videla pred smrtjo. Nihče se ni nadejal, da bi ji bila prošnja uslišana; toda ženica je bila uverjena, da pride kljub temu, da ji dolgo ni bilo nobene vesti o njem. In res dne 1. avgusta pride nepričakovano kot ranjenec domov. Stara mati, ki ji je že 90 let, ga spozna. Ko izpregovori z njim nekaj tolažilnih besed, mu seže v roko in kmalu začne umirati. Reš redek slučaj!

Slike in črtice z bojišč.

Očetovo pismo.

Črnovojnik B. N. iz fare T. na Gojenjskem je pisal svoji družini ljubeznivo pismo, ki zasluži, da pride v javnost:

Draga žena!

Bližajo se dnevi, ko bom moral iti pred sovražnika; ne vem ravno kdaj, pa tudi ne vem, ali pridem kdaj nazaj ali ne. Zato Te prosim, uči lepo otroke delati, pa tudi moliti, kakor smo delali do zdaj ali pa še bolj. Molijo naj zame, molj pa tudi Ti, ker bo morda težka moja smrt, pa ne vem, kje. Prosim Te pa, nikar preveč ne žaluj, ker žalost škoduje. Misli si, da je že božja volja tako. Odpusti mi vse, kar sem Te kdaj razžalil in tudi jaz Ti odpustim. Ako bo božja volja, se bova pa še videla.

Ljubi mi otroci!

Prosim Vas, lepo ubogajte mamo; spoštujte jo in molite zanjo in zame. Hodite radi v cerkev in pogosto prejemajte svete zakramente. Pa pridige lepo poslušajte in spoštujte duhovnike. Pojdite vsako leto na Brezje, ker nimate daleč, pa prosite Marijo, da Vam bo ona pomagala, da boste zamogli prav živeti. Ako boste Marijo prosili, Vas tudi Marija ne bo zapustila. Bodite prijatelji med seboj in eden drugemu pomagajte, ter eden za drugega molite, pa tudi zame, ker bom za Vas težak odgovor dajal. Če umrjem, molite za mojo dušo; vselej po povzdigovanju molite en Očenaš in Češčenomarijo zame in Bog jim daj večni mir in pokoj! Bojte se Boga in varujte se greha! Ohranite si nedolžno, čisto srce! Zapišite se v Marijino družbo, potem Vam bo Marija še raje pomagala. In pridno delajte pa molite! Prosim Vas, nikar ne zaničujte mame, ne zdaj pa tudi ne pozneje v starosti ne, ker je že veliko trpela z Vami, pa še

bo, preden boste vsi odrasli. Še enkrat Vam rečem: Živite po zapovedih božjih, da boste za menoj v nebesa prišli. Pa berite večkrat to moje pismo, ki ga je še moja roka napisala; naredite si vsak svoj listek, pa večkrat ga preberite. Naj pride nad Vas blagoslov nebeskega Očeta in Sina in Svetega Duha in ljubi angeli naj Vas varujejo in vodijo po pravi poti v sveti raj! Z Bogom!

Pozdrav »Domoljuba«.

Fantje 30. črnovoj. bataljona so poslali uredništvu kartico s sledečo vsebino: Ob Soči, 16. avgusta 1915.

Sprejmi, dragi »Domoljub« in vsi Tvoji bralci kakor tudi vsi slovenski rojaki, presrečne pozdrave od braniteljev mile sloverske domovine — z dobrdobske planote. Tu sem najbolj obrača svojo moč nezvesti Emanuel ter njegov širokoustni ter lažnivi general Cadorna, ki najraje napada s svojimi pijanimi četami ob deževnem viharju ponoči, ali pa v najhujši vročini opoldne. Toda vsako pot mora s krvavimi buticami nazaj bežati; v poročilu Cadornovem je potem poraza seveda krivo vselej slabo vreme. — Mi pa po premaganih težavah krepko zapojemo:

Naša vojska iz viharja
prišla še brez slave ni.
Vse za dom in za cesarja —
za cesarja damo kri.

Zanimiv prizor iz II. goriške vojske.

Strašna je bila borba med Italijani in našimi četami v dneh od 18. do 28. julija. Manjkalo pa ni smešnih prizorov. Evo enega! Na večer 22. julija so naše čete priredile protisunek proti laškimi postojankam znanodno od Kalvarije. Protisunek je uspel. Naši so se ustalili in zakopali v neposredni bližini laških strelskih jarkov. Tudi naš Toni se je nahajal tu v zakupu, še 30 metrov ne oddaljen od laškega zakopa.

Pričelo se je daniti. Toni straži. Gleda in gleda naprej. Menca si oči, a ne more verjeti. Počaka; zapet gleda in buli in si menca oči. Konečno pa se mu izvije nehoté in nenadoma iz prsi:

»O, Gigi! — Ti ti sei qua?»

»Toni, anche tu qui?»

(»O, Gigi! — Ti si tu?»)

»Toni, tudi ti tu?»

Prijatelja sta se našla. Gigi in Toni sta službovala na nekem parniku v Trstu. Gigi je bil »cameriere«, Toni »fogista«. To je bilo do izbruha vojske. Potem se nista videla več. Toni je bil avstrijski državljani in Hrvat (priimek mu je Novaković). Gigi pa je bil laški podanik, Toni je moral odriniti k vojakom v avstrijsko vojsko. Čez nekaj mesecev je bil poklican tudi Gigi ter odšel v vojsko na Laško. Prijatelja sta bila daleč, daleč narazen. Kdo ve, če se bosta zopet videla.

In glej — našla sta se kot »sovražnika« na bojišču. Toni je spoznal svojega bivšega souslužbenca v laškem zakupu pred seboj! »Cameriere« in »fogista« sta si gledala iz oči v oči kot srdita sovražnika. Pa kri ni voda. Toni je v srcu začutil staro ljubezen...

»Vien qua, vien qua, caro Gigi!»

»Vegnemo tutti, soltanto non state tirare!»

»Non tiremo, no! Ma vien qual«
(Pridi sem, pridi sem, dragi Gigi!)
»Pridemo vsi, samo nikar ne stre-
lajte!«
»Ne bomo streljali, ne! Le pridi!«

In Gigi se je vzdignil, brez puške in brez tornistra in brez patron, in ž njim se jih je vzdignilo prav tako še petnajst drugih. Dalmatinci so dobili 16 ujetnikov v svoje roke in jih odpeljali. Hotela se je predati cela laška kompanija; toda to je bilo nevarno; zato jih naši niso sprejeli, ampak s strelji zapodili nazaj. Gigi pa je šel naprej, vesel, da Toni ne bo več streljal nanj.

× × ×

Praznovanje rojstnega dne cesarjevega na gorskih grebenih. Piše vojak Fr. Vide, dne 19. avgusta 1915. Dragi »Domoljub!« Ni še dolgo, kar sem Te prosil za skromen kotiček v Tvojih predalih. Danes Te zopet nadlegujem, da Ti poročam, kako se kaj živimo na teh gorskih grebenih ob koroško-italijanski meji. Včeraj, ko so po celi naši državi praznovali rojstni dan našega presvetlega vladarja, smo se tudi mi udeležili cesarskega slavlja, kolikor so nam razmere dopuščale. Na vrhu gorskih grebenov med sivimi skalami in smrekami smo poiskali primeren prostor; tam smo postavili oltarček in ga okrasili, kolikor smo pač mogli. Iz smrekovega lesa smo naredili križ ter nanj pritrdili sveto razpelo. Preprog tudi ni manjkalo; naredili smo jih iz smrekovega lubja. Še tudi lestence smo imeli, seveda ne pozlačenih ali srebrnih; poiskali smo namreč take smreke, ki so imele še storže. Vse je izgledalo še lepše, kakor doma v cerkvi: vse naravno, toda praznično. Okrog 9. ure je daroval g. vojni kurat sveto mašo; po sveti maši je pa imel primeren nagovor. Ta dan smo imeli sicer praznik, ampak jaz in še nekaj tovarišev smo morali po končanem svetem opravilu iti takoj po oves, seno, kruh, tobak; pa tudi sladkega vina smo dostavili. Našega hinavskega prijatelja smo bili en dan zopet prav pošteno nasekali, tako da imamo zdaj že precej časa mir, če ni to le mir pred nevihto. Kadar bo zopet kaj novega, bom že sporočil, ako me božja previdnost ohrani zdravega. Ali to še rečem, ne samo jaz, ampak tisoči in sto: da Lah polente po Slovenskem jedel ne bo. — Mnogo pozdravov vsem prijateljem in bralcem »Domoljuba«, posebno še udom »Izobraževalnega društva« in članom Orla. Dal Bog veselo svidenje!

× × ×

Kaj se v vojski vse pripeti. Zelo pretresljiv slučaj se je dogodil 7. avgusta blizu Podgore pri Gorici. Avstrijski oddelek, ki je naskočil italijansko postojanko, je šel z golimi bajoneti nad Italijane. Postojanka, ki so jo sovražniki dobro utrdili, je bila v četrt uri v naši lasti. Ko je bil juris končan, so vojaki avstrijskega sanitetnega oddelka našli v neki jami dva vojaka, enega Avstrijca in enega Italijana, ki sta ležala v mlaki krvi. Italijan, star okoli 45 let, je imel v trebuhu avstrijski bajonet in Avstrijec italijanskega. Oba nasprotnika sta se zvi-

jala v groznih mukah. Sanitejci so oba za silo obvezali in položili na skupno nosilnico. Iz ust avstrijskega vojaka, ki je bil star 20 let, se je izvil naenkrat bolesten vzdih: »Oče, oče!« Tudi Italijan je odprl oči in zaklical: »Giuseppe, Giuseppe!« Končno se je dognalo, da sta bila ranjenca oče in — sin. Oče, Tirolec, je pred leti zbežal v Italijo, kjer so ga sedaj vtaknili med vojake, sin pa je bil uvrščen med tirolske strelce. Po preteku pol ure je oče izdihnil, sin pa je umrl na obvezališču.

Gospodarske vesti.

GOSPODARSKI IN TRŽNI PREGLED.

Po naši deželi je letos zelo slaba pesa, ker jo je rja strla. Le gospodarji, ki so spomladi njivo z gnojnico dobro zalili, imajo lepo peso, čeprav se tudi pri tej rja pozna. Poskusil sem slabi pesi, katere se je rja prijel, malo pomagati z gnojnico. Koncem julija so pripeljali sod k njivi in potem gnojnico v škafe nalili in razškopili. Rja je izginila, pesa se je pomladila in zdaj raste, da je veselo.

Prav isto je bilo videti pri krompirju, ki se je precej prehitro posušil. Na slabih njivah in zlasti tam, kjer so plitvo orali in le malo gnojili, je bil krompir naenkrat suh in od plevla zaraščen. Če je bila pa njiva spomladi ali pred oranjem ali po oranju z gnojnico zalita, so štile še zdaj lepo zelene. Vse to nam kaže, da smo gnojnico za njive še veliko premalo rabili. Kdor hoče imeti veliko krompirja, turščice ali pa pese, mora vselej njivo z gnojnico zaliti. Ko bi svet naši gospodarji bolje obdelovali, bi se lahko še enkrat toliko pridelalo.

Zmota je tudi, da je za krompir najboljše plitvo orati, ker drugače ne pride izpod brazde. Mogoče je res, da kakšen slabič zaostane pri globokem oranju in ne more rušnje prodreti. Toda teh je prav malo, pri drugih je pa tem več pridelka. Le z globokim oranjem se plevel nekoliko pokonča, da se njiva očisti. — Za žita je tudi zelo koristna globoka brazda, ker imajo potem korenine večjo moč in varujejo, da žito precej ne pade.

Splošno se je letos namlatilo veliko manj, kakor smo pričakovali. Pšenica se je usušila, ječmen pa nikjer ni bil prida. Lani je bil ječmen res dober, prej pa tudi že več let ni poratal. Mnogo gospodarjev je vanj izgubilo zaupanje.

Pri nas imamo za žita maksimalne cene. Na Romunskem gredo cene žita nazaj, ker je blaga toliko, da ga skoraj ne morejo spraviti. Začetkom avgusta je veljalo ondi 100 kilogramov rži 16.20 lei, v našem denarju bi bilo okoli 14 K. Seveda ne vzamejo zdaj naših kron za isto ceno, kakor pred vojsko. Torej bi veljalo 100 kg rži našega denarja 17 do 18 K. Ječmen so prodajali po 11.50 lei 1 q. Pšenica je nekoliko dražja, kakor rž. Čudno je, da gre romunsko žito večinoma na Nemško, naši trgovci pa čakajo le na mernike ubogega kmeta. Saj bi pri teh cenah kmetje ječmen in turščico kljub visoki carini radi za živino kupili.

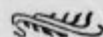
Nekaj se bo moralo tudi v tem storiti. Debelih prašičev bo letos jako malo. Pese bo komaj za tretji del navadnega pridelka, krompir se je prezgodaj posušil, žita pa tako ni za krmo. Kar imamo sami, se bo za živež porabilo. Ker kmetijska družba naroča krmila, bi bilo želeto, da bi poskusila iz Romunije dobiti nekaj vagonov turščice in ječmena. Žito bi prodajala za lastne stroške živinorejcem. Brez dobre oblo- de ne bodo imeli kmetje ne zase ne za mesta potrebne zabele debelih prašičev. V naši okolici se zelo pozna, da vsi s prašiči naprej silijo, ker se jih ne upajo zdeliti.

Po celem Avstrijskem zelo masla primanjkuje. Veliko kmetov zlasti v naših deželah in še bolj v severnih je prodalo krave, ker ne morejo dobiti močnih krmil. Dosti mleka gre zdaj v mesta za civilno prebivalstvo in vojake. Cene mleku so zelo visoke, toda še vedno nižje kakor za druga živila. Nekateri mlekarne so se oprijele sirarstva, ker se sir prav dobro prodaja. Danes plačujejo za 100 q dobrega polemendolca, kakor se imenuje naš in tirolski mastni sir, 340 do 360 K. Ker se napravi iz 100 litrov mleka okoli 9 kg sira, je razvidno, da se zdaj sirarstvo najbolj izplača. Švicarji prav neradi pustijo svoj sir čez mejo. Navadno zahtevajo, da se jim dajo druga živila v zameno, od nas posebnost sladkor.

Kave je zdaj toliko v Evropi in Ameriki, kakor še nikdar poprej. Za enkrat se ni prav nič bati, da bi pri nas »kofeta« zmanjkalo.

Goveje živine je bilo dne 16. t. m. 4743 na dunajskem trgu. Le iz Češke je prišlo 2784 glav. Plačevali so za vole: Ia. 2 K 80 vin. do 3 K 6 vin., najlepše do 3 K 30 vin., IIa. 2 K 42 vin. do 2 K 77 vin., IIIa. 2 K 10 do 2 K 40 vin., krave 2 K 04 v. do 2 K 54 vin. Zaradi velikega števila je bila cena nekoliko nazaj.

Dne 17. avgusta je bilo na Dunaju 8995 prašičev na prodaj. Prodajali so mlade za meso: Ia. 3 K 76 vin. do 3 K 92 vin., IIa. 3 K 58 vin. do 3 K 74 vin., IIIa. 3 K 20 vin. do 3 K 56 vin., debele: Ia. 3 K 56 vin. do 3 K 64 vin., IIa. 3 K 46 vin. do 3 K 55 vin., IIIa. 3 K 34 vin. do 3 K 44 vin. Treba bo tudi misliti, kako bi mi naše prašiče boljše prodali, ker je še vedno glavni dohodek naših kmetov v prašičereji.

Za naše gospodinje.

Sadni sokovi.

Splošna pojasnila. Iz surovega sadja iztisnjen sok, kateremu se pridene po potrebi in okusu več ali manj sladkorja, ki se pravilno vkuha ter spravi v steklenice, in ki se uživa močno razredčen s studenčnico ali sodavico ali pa s kako naravno kislino, imenujemo vobče sadni sok. Kdo ne pozna malinovca in jagodovca! To je sadna konserva, ki je pri nas precej znana in razširjena. Pa tudi iz raznega drugega sadja se da pripraviti prav dober sok, posebno iz grozdja, višnje, končno tudi iz jabolk in hrušek. Vsak sadni sok mora biti popolnoma čist, imeti mora lepo barvo, fin vonj in okus. Ako ga hranimo še tako dolgo, ne sme imeti na dnu gošče, kakor se to vidi prav mnogokrat. Najbolje je, da je sadni sok zaprt neprodušno, kakor druge sadne konserve. Za silo so ohrani tudi zamašen z navadnim zamaškom.

Za sadni sok vzamemo zrelo, a ne prezrelo sadje, ki ga najprej preberemo in operemo. Potem ga na primeren način zdrobimo ali zmečkamo in sok s stiskalnice ali kako drugače iztisnemo. Ker iz stiskalnice nikdar ne priteče popolnoma čista tekočina, je neobhodno potrebno, da jo precedimo (filtriramo) skozi gost prtič, sito ali kako nalašč zato prirejeno pripravo (filter). Očiščen sok se potem naglo vkuha s sladkorjem (tričetrt do 1 kg na liter soka), naliže vroč v razgrete steklenice in neprodušno zapre s pečatnim voskom ali parafinom.

Malinovec. Dobro zrele maline zmeljemo s posebnim malinom ali jih zmastimo z roko. Zdrobljene maline se postavijo nato v pokriti posodi kake 3 do 5 dni na nepremrzel prostor. Sok na tropinah kipi in med tem časom ga je treba vsak dan dvakrat dobro premešati. Kipenje mnogo pripomore, da se malinovec pozneje lepše učisti in da dobi bolj zagorelo barvo. Potem se s kako primerno stiskalnico ali pa v platnenih rutah sok iztisne, precedi skozi gosto tkanino in takoj doda nekako na vsak liter še mrzlega soka tri četrt do 1 kg sladkorja, in sicer kar v kosih. Sladkor se mora pred vkuhavanjem popolnoma raztopiti v tekočini. Malinovčev okus se izboljša in okrepi, ako soku pridenemo pred vkuhavanjem na vsak liter dva do tri grame citronove kisline.

Za vkuhavanje je najboljša posoda bakren ali meden kotliček, zadostuje pa tudi emailirana železna posoda. Važno je, kako dolgo se sok vkuha. V tem oziru velja pravilo, da ne sme vreti več kot tri do 5 minut, pa še to vretje naj se vrši pri lahkem ognju, da ni preburno in valovito. Med vrenjem pobiramo pene, ki se zbirajo na vrhu. Ako se sok vkuha dalj časa in pri hudem ognju, da močno vre, se pozneje v steklenicah iz njega izloča sladkor. Vsled predolgega vkuhavanja trpi tudi barva in okus.

Še preden denemo sok k ognju, je treba pripraviti steklenice, kamor se bo pozneje spravil malinovec. Te naj se skrbno umijejo z vročo vodo (sodal), naposled pa večkrat izplaknejo z mrzlo studenčnico in

potem popolnoma posuše. Med vkuhavanjem soka jih previdno postavimo ob robu štedilnika, da se razgrejejo. Vkuhan malinovec je treba kolikor mogoče še vroč naliti v steklenice in nemudoma zamašiti z novimi opranimi zamaški. Noben plutov zamašek pa trajno ne zapira neprodušno, zato naše gospodinje pečatijo malinovčeve steklenice s pečatnim voskom. Boljša in pripravnejša tvarina za ta namen je parafin, ki se dobi v vsaki drogeriji. Nekaj koscev parafina se dene v železni skledici ali ponvici na vroč štedilnik, da se raztopi, kakor na primer mast ali vosek. V raztopljenem parafinu se potem parkrat pomoči s pluto zamašen steklenični vrat in steklenica je zaprta popolnoma neprodušno. Za domačo rabo so najboljše majhne steklenice, na primer po četrt do pol litra, da se vsebina hitro porabi, ko se enkrat načne, kajti malinovec začne rad kipeti, ako stoji, posebno poleti, dalj časa v slabo zamašeni posodi.

Tako pripravljen malinovec ima krasno barvo in armo (duh). Edina napaka bi bila, da se navadno na dnu steklenice nabere nekaj gošče, kar pa v navadnih razmerah ne pride v poštev.

Kjer delajo malinovec v veliki meri, napolnijo sok, takoj ko priteče iz stiskalnice, v velike steklenice, ki držijo po 20 litrov in še več; tam ga pustijo tako dolgo, da pokipi in se popolnoma očisti. Šele tedaj mu pridenejo potrebni sladkor in ga vkuhajo.

Na ta način prirejen malinovec je brez gošče in čistejši kakor tedaj, ako pokipi na drozgi, sicer pa ni prav nič boljši.

Tuintam pridevajo pri napravi malinovca na vsak liter soka do 1 in pol kg sladkorja. To ni le velika potrata v gospodinjstvu, ampak se s tem pravi malinovčev okus pokvari.

Tudi iz grozdja (ribezlja) se naredi prav dober sadni sok. Izdelovanje grozdjevega se prav nič ne razločuje od izdelovanja malinovca, samo citronova kislina naj se ne prideva, ker ima grozdje itak samonasebi dovolj, da celo preveč kisline. Pač pa vzamemo pri grozdiju malo več sladkorja, navadno na vsak liter soka 1 kg.

Samoposebi je umevno, da se prav tako lahko izdela izvrsten sok iz borovnic in robidnic, ki jih je v mnogih krajih jako veliko in jih otroci z veseljem nabirajo. Tudi češnje, zlasti višnje, nam izvrstno služijo v ta namen.

Jagodovec. Kjer je veliko jagod, se lahko s pridom uporabijo za jagodovec, ki sicer ni tako dobrega okusa kakor malinovec in tudi barve ni tako lepe, a je kljub temu prav dobra, osvežujoča pijača. Ker shlapi jagodov vonj zelo hitro in je ta sad zelo mehak, ga ne kaže mastiti, ampak se sok izvleče iz njega s pomočjo sladkorja. V ta namen se potresejo jagode v kaki porcelanasti posodi s stolčnim sladkorjem (na 1 kg jagod 1 kg sladkorja), in sicer se mora pri pretresanju sladkor popolnoma pomešati z jagodami, ne da bi se kaj zdrobile. Posoda se potem dobro pokrije in postavi v hladno klet. Sladkor izvleče iz jagod sok in z njim tudi fini vonj. Čez kake tri dni stresemo vsebino na prav gosto sito ali kako drugo cedilo in počakamo, da

se sok ocedi samodsebe, ne da bi kaj stiskali ali mečkali. Tako pridobljen sok pustimo nekaj dni v velikih dobro zamašenih steklenicah, da se kolikor mogoče očisti, potem ga previdno odlijemo in napolnimo z njim manjše steklenice in jih denemo odprte vkuhavati ravno tako, kakor kompot ali vkuhan sadje (v vrelo vodo). Ko so se razgrevale kakih 10 do 15 minut, jih vzamemo ven in jih nemudoma zamašimo s snažnimi zamaški, nazadnje pa pomočimo steklenične vratove v raztopljen parafin.

Pred vkuhavanjem pridenemo soku lahko na vsak liter po 2 do 3 gr citronove kisline.

Mesnati ostanek od jagod se ne sme zavreči, ker je še zelo sočen in sladek. Pretlačimo ga skozi gosto sito in naredimo iz njega jagodovo marmelado.

Gozdne jagode so za jagodovec boljše kakor vrtn.

Tedenska pratika.

27. avgusta.

1. Sv. Jožef Kalasancij, ustanovitelj šolskega reda »Pijaristov«, je bil rojen iz plemenitaškega rodu leta 1556. v Aragoniji na Španskem. Ko je opazoval poulično zapuščenost mladine, se je zavzel zanjo ter ustanavljal takojimeno »pobožne šole« (pijaristi). Sveti mož je umrl leta 1648., bogat v čednostih in dobrih delih.

2. Sv. Gebhart, škof, deželni patron na Predarlskem.

3. Sv. Natalija.

Solnce v. 5. u. 10 m. — z. 6. u. 52 m.

Luna v. 7. u. 35 m. — z. 8. u. 3 m.

28. avgusta.

1. Sveti Avguštin (lat. beseda pomeni: vzvišen, vznesen; iz tega je izpeljano skrajšano Avgust, švedski »Gustav«), cerkveni učenik in škof v afriškem mestu Hipo, se prištevava med najbolj slovite modroslovce in prve bogoslovce ali bogoslovne učenjake katoliške Cerkve. Njegovo hrupno življenje v mladih letih in njegovo odkritostno in stanovitno izpreobrnjenje, ki je izprosil od Boga njegova sveta mati Monika, je dovolj znano. Kdor ga je posnema v mladostni zaslepljenosti, naj ga tudi posnema v njegovi spokornosti. Leta 400. je napisal občudovanja vredno in odkritostno pisano knjigo »Izpovedi« (Confessiones), kjer je opisal zmote in pregreške svoje mladosti. Razen tega je izdal tudi veliko spisov o milosti, o sv. zakramentih, o božji previdnosti, o izveličanju itd. Umrl leta 430.

2. Sv. Hermet, muč.

3. Sv. Julijan.

4. Sv. Pelagij.

5. Sv. Cezarij.

Solnce v. 5. u. 12 m. — z. 6. u. 50 m.

Luna v. 7. u. 52 m. — z. 9. u. 15 m.

29. avgusta.

1. Obglavljenje sv. Janeza Krstitelja. Ta dogodek je dovolj znan iz sv. pisma (Mat. 14, 6—12).

2. Sv. Pavel, mučen v Antiohiji.

3. Sv. Evtimij (grška beseda pomeni: dobrosmisel, Dobroslav).

4. Sveta Sabina, plemenita Rimljanka, je bila obglavljena ob času cesarja Hadrijana.

5. Sveta Kandida (lat. beseda pomeni: Bela).

Solnce v. 5. u. 13 m. — z. 6. u. 48 m.

Luna v. 8. u. 11 m. — z. 10 u. 27 m.

30. avgusta.

1. Sv. Feliks in Adavkt, muč.

2. Sv. Krispin iz Viterba, kapucin, je izkazoval veliko dobrot. Umrl leta 1750.

3. Sv. Pamahij.

4. Sv. Moderat, škof.

5. Sv. Roza Limanska, rojena v Limi, glavnem mestu južnoameriške republike Peru. Roza je bila tiha, krotkega srca in neizmerno ljubezniv otrok. Velika je bila v zatajevanju. Ko je nekoč premiš-

ljevila trpljenje Jezusovo, je jela misliti, kako bi mogla vsaj malo posnemati trpečega Zveličarja. Napravi si kronico iz kositarja, vanjo natakne žeb-ljev in trnja, ter jo nosi več let zakrito z lasmi in tančico. Prav posebno je Roza ljubila starše; pomagala je, kjer je mogla, da bi jim ne bilo treba pomanjkanja trpeti. Če sta oče ali mati zbolela, je noč in dan čula pri postelji in jima stregla. — Njena pokorščina je bila tako velika, da je za vsako najmanjšo stvar prosila. Če je mati rekla: »Zakaž prosiš, saj lahko sama vzameš« (kako jed ali kako orodje), je odgovorila: »Zato da imam večje zasluženje.«

6. Sv. Edigna iz kraljevskega rodu na Francoskem, je živila kot puščavnica na Bavarskem. Umrila leta 1109.

7. Sveta Ascelina, nuna iz cistercijskega reda.

Solnce v. 5. u. 15 m. — z. 6. u. 46 m.
Luna v. 8. u. 35 m. — z. 11. u. 37 m.

31. avgusta.

1. Rajmund Nonatski je bil sin pobožnih, plemenitih staršev iz Katalonije, rojen l. 1200. Izkazal se je že v mladosti kot zgled čednostnega človeka, da so ga vsi občudovali. Po posebnem od prebl. Device Marije razodetem naklepu je stopil v red, ki je bil prav takrat ustanovljen v Barceloni in se je imenoval red za reševanje jetnikov. Odlikoval se je v mladosti in pozneje po izredni svetosti, nedolžnosti in devištvu. Da bi temveč kristjanov, ki so bili v ujetništvu, rešil, se je podal v Afriko, kjer je z gorečim pridigovanjem izpreobrnil tudi mnogo pogánov. Bil je tudi sam ujet ter kot tak mnogo pretrpel. Papež Gregorij IX. ga je imenoval za kardinala, a vsled siromnosti se je branil, da bi sprejel to čast.

2. Izabela, kraljica in devica.

Solnce v. 5. u. 16 m. — z. 6. u. 44 m.
Luna v. 9. u. 3 m. — z. 12. u. 46 m.

1. september.

1. Sv. Egidij (Šent Ili), opat, deželni varih na Koroškem, je bil rojen v prvi polovici VII. stoletja v Atenah, glavnem mestu grške dežele. Bil je iz odlične rodbine. V rojstnem mestu se je tudi olikal v vseh znanostih, toda svet ga prav nič ni mikal. Zato je razdelil svoje premoženje revežem ter odšel v Galijo (sedanja Francoska), kjer je živel kot puščavnik. Poučeval je ljudi, zraven se je pa tudi pečal z zdravilstvom. Deželni poglavar ga je nekoč, ko je bil na lovu, zasledil v puščavi ter mu dal sezidati samostan, okoli katerega je pozneje zrastle celo mesto, imenovano po svetniku Saint Gilles. Sv. Ili je priljubljen patron kmečkega ljudstva. Umril leta 700.

2. Sv. Emigdij.

3. Sv. Aleksander.

4. 12 bratov mučencev.

5. Sv. Liberat, muč., umrl leta 483.

6. Sveta Verena, dev. muč.

Solnce v. 5. u. 17 m. — z. 6. u. 42 m.

Luna v. 9. u. 39 m. — z. 1. u. 50 m.

2. septembra.

1. Sv. Štefan, ogrski kralj. Krstil ga je v Ostrogonu (Gran) češki škof sv. Vojteh (Adalbert). Papež Silvester II. ga je odlikoval s častnim naslovom: »rex apostolicus« (apostolski kralj), in zato se dozda avstrijski cesar kot ogrski kralj naziva »Apostolsko Velikanstvo«. Sv. Štefan je ustanovil v svoji deželi deset škofij, nadškofijo v Ostrogonu in štiri benediktinske opatije. Umril leta 1038, in papež Benedikt IX. ga je prištel med svetnike.

2. Sv. Antonin, muč.

3. Sv. Diomed.

4. Sv. Maksim.

Solnce v. 5. u. 19 m. — z. 6. u. 40 m.

Luna v. 10. u. 26 m. — z. 2. u. 49 m.

Vprašanja in odgovori.

G. Ivan Hvastja — vojna pošta 614:
Obrnite se sami še enkrat na komisijo pri Vašem glavarstvu, ki odmerja prispevke družinam v vojsko poklicanih mož. Pojasnite natanko, kakšne so Vaše gmojne razmere.

Najnovejše z bojišč.

Nemške čete so zasedle trdnjavo Oso-vjec. To je zadnja postojanka ob narevski črti, ki so jo Rusi trdovratno branili. Zafetih je bilo 4000 ruskih vojakov.

Dobre knjige.

Izšel je nov molitvenik »Krščanski vojak«, ki ga je c. kr. profesor dr. Pečjak sestavil nalašč za to izredno hudo vojsko. Vsakega daru iz domovine se dober vojak razveseli, četudi je le malotrajne vrednosti. Upamo, da bodo vojaki tem boljše sprejeli dar, ki daje več tolažbe in koristi, kakor jo morejo dati svetne dobrine. Po naročilu dr. Pečjaka izrečno poudarjamo, da je dosedanji Hafnerjev molitvenik dober in da se bo vsaj po vojski moral nanovo natisniti. Toda za vojake na bojišču in za ranjence v teh razmerah, kakoršnih pred vojsko noben človek ni mogel poznati, ni bil pisan. Novi molitvenik je veliko manjši, pa ima ravno za vojsko veliko več. Kdor bo pazno preudaril zbrane misli, ki se nudijo v premislek, se bo obvaroval pokvarjenosti in po vojski ne bo v domovino zanesel slabih vplivov. Kogar bo v vojski zadela smrt, ne bo nesrečen, ker bo za smrt pripravljen, ako se bo trudil, kakor uči »Krščanski vojak«. Izbrane so najlepše molitve, s katerimi naj se vojaki priporočijo v božje varstvo, in kako naj Boga prosijo za vrnitev v domovino. Ranjencev, katerim ostane trajna onemoglost, človeška tolažba ne more pomiriti, le verska tolažba je dovolj močna, zato je tudi za ranjence v knjižici veliko berila. Je pa tudi drugih molitev toliko, da bo molitvenik še po vojski poraben, in ga bodo vojaki najbrž radi hranili kot gniljiv spominke velike preteklosti.

Ne vemo boljšega daru za vojake. Kdor le more naj pomaga, da bo »Krščanski vojak« vzor našim vojakom: čist, trezen, hraber, zvest domovini in Bogu.

S podporo deželnega odbora se bo dalo brezplačno 7.000 vezanih izvodov. Oglasijo naj se zanje v Katoliški bukvarni v Ljubljani vojaški kurati in duhovski predstojniki po vojaških bolnišnicah. Prosijo naj le toliko izvodov, kolikor upajo dobiti hvaležnih vojakov. Usiljevati ni treba, ker jih bo itak zmanjkalo.

Drugim prijateljem vojakov bo Katoliška bukvarna knjižo prodajala brez vsake odškodnine, za ceno, ki je omogočena samo zavoljo podpore deželnega odbora. Če hočejo tudi druge bukvarne ali prodajalne prodajati brez dobička, jim bomo hvaležni, a od Katoliške bukvarne ne morejo dobiti nobenega popusta, ker ga Katoliška bukvarna sama nima nič. Po vojski bo cena seveda zvišana, takrat bo šlo po redu tudi s popustom.

Cena v vojnem času: Vezan molitvenik v rdeči obrezi 30 vin.; v najboljši pergamoid vezan in v zlati obrezi 50 vinarjev.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 18. avgusta: 3, 26, 68, 49, 63.

Gradec, 18. avgusta: 67, 73, 1, 51, 88.

Linc, 21. avgusta: 34, 17, 80, 78, 22.

SKRIVALNICA.

Mama, kje pa ste?

Hranilnica kmečkih občin

Dunajska cesta št. 38
v hiši Zadrúžne Zveze

v Ljubljani

Nasproti „Bavarskemu dvoru“ v bližini mitnice

□□□□□□□□ — Usanovljena leta 1911. — □□□□□□□□

Hranilnica kmečkih občin sprejema in obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

Rentni davek plačuje iz svojega. — Vložne knjižice drugih denarn. za-

vodov sprejema kot gotov denar ter se obrestovanje ne prekine. —

Hraniln. kmečkih občin v Ljubljani je pupilarno varen zavod, v katerega nalagajo c. kr. sodišča denar mladoletnih. Njeno poslovanje je pod nadzorstvom posebnega komisarja kot zastopnika c. kr. dež. vlade v Ljubljani. Posojila daje na zemljišča, občinam in korporacijam na amortizacijo.

Izjava.

Obžalujem psovko, ki sem jo izrekel ob priliki požara v Dolu dne 12. avgusta t. l. o gasilnem društvu iz Beričevega, in se zahvaljujem, da se ni kazenskim potom proti meni postopalo.

Dol, dne 15. avgusta 1915.

1625

Avgustin Habjan, organist.

Ako naročite

in to nemudoma storite,

1 srečko avstr. rdečega križa, 1 srečko ogrskega rdečega križa, 1 srečko budimpeštanske bazilike, 1 dob. tni list 3% zemlj. srečk iz leta 1880, 1 dob. tni list 4% ogrskih hip. srečk iz leta 1884.

(Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dob. tni listov samo 5 kron 12 zrebani vsako leto, glavni dob. tni 630.000 kron)

dobite igralno pravico do dob. tni ene turške srečke v znesku do 4.000 frankov popolnoma zastoj!

Poiasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natančno, kako pozno je.

Lastna znamka "IKO" najbolj zanesljiva ura.

Lastna znamka "IKO" najbolj zanesljiva ura.

Št. 600 Zepna ura z radijem, ki se ponoči sveti	K 840
" 410 Nikel.-anker-Roskopf ura	410
" 705 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče	5-90
" 719 Srebrna rem. ura	7-80
" 720 Srebrna cilind. rem. ura	9-70
" 1450 Bela kovinasta verižica	2-80
" nikelnasta	1-
" 916 Srebrna verižica	3-20
" 89 Double zlata verižica	5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapestnice, zavratne verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd. v velikem ilustrovanem

ceniku z mnogimi podobami

kateroga zahtevajte zastoj in poštne preplate.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švici

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1203

Nima nobene podružnice.

Nevoščljivost in

dobličkaželjnost

sta imela že večkrat usodne posledice, ker so ljudje, ki iz hudobnosti nočejo gledati uspehov drugih. Sedaj na primer, ko je za razkužilo Lysoform, že skozi 14 let izobno preizkušeno, zaradi pričakovanih nelezljivih boleznih večja poraba — na ponarejajo izdelek po materialu in imenu. Občinstvo se pa ne bo obrnilo od preizkušeno dobrega Lysoforma, da bi dobivalo slabe ponaredbe od danes pojavljajočih se in jutri poginajočih podjetij dvomljivega slovesa.

Preskrbimo se pravočasno, pred nastopom velike vročine z Lysoformom in pazimo na to, da je na vsaki steklenici ali ročki vtisnjena firma: dr. Keleti & Muranyi, kemična tvornica, Ujpest in varstvena znamka.

Cene so za sedaj še neizpremenjene te-le:

Vsečina steklenice: g 100 250 500 1000 2 1/2 kg

Cena steklenici: K -'90 1'80 3'10 5' - 10'.

Zanesljivo razkuževalno moč Lysoforma potrjujejo znanstvene preiskave v zavodih profesorjev: Löffler, Liebreich, Vas, Pertik, Proskauer, di Vestea, Tauszk, Vertun, Pfuhl, Ferronitto, Pfeiffer, Loir, Ujhely i. t. d.

Na željo pošljemo vsakemu zastoj in prosto poštne zanimivo knjigo „Zdravje in desinfekcija“ od odličnega zdravnika. Knjiga nas uči smotrnega razkuževanja.

KEMIK HUBMANN,

referent Lysoformwerke, Dunaj XX., Petraschgasse 4.

Eksistenco

si lahko zagotove izurjeni prodajalci s zastopstvom dobro izdanih predmetov mestih in na deželi. Dopisni pod „C 5700“ na Hasenstein & Vogler A. G. Dunaj I., Schulerstr. 11.

!! Agitirajte za „Domol uba“!!

Kupi se posestvo

na katerem bi bilo mogoče 3 ali 4 glave goveje živine. Ponudbe z navedbo obsega in cene na upravo „Domoljuba“ pod št. 1635. 1635

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrti, otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838.—

Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.023-76

V letu 1914 se je izplačalo za-

varovancem na dividendah

čistega dobička . . . . . K 432.232-66

Kur. namerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno hkrati za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice.

Prospekti zastoj in poštne prosto.

Sposobni zas'opniki se sprejmejo po najugodnejših pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Posestvo

se odda v najem, obstoječe iz hiše z gospodar-

skimi poslopji, travnikov in njiv. Naslov pove uprava tega lista pod štev. 1668. (Znamka za odgovor.)

VOLNO

ovčjo oprano in neoprano kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu, ter plačam vožnjo sam. Večjo množino pošljem potnika osebno prevzeti.

Veletrgovina **R. STERMECKI, Celje** št. 16, Štajersko. 1622

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji vlagatelj so za pošl-

5 %

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvo.

Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 K.

Načelstvo:

I. predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, o. kr. profesor v p. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, o. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Grušen, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, o. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verho, o. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržiš, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Cadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, o. kr. šn. rač. obojtal v Ljubljani; Avgustin Zajo, o. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Sijajna naložitev kapitala. Hiša v Ljubljani

v zdravi solnčni legi, poleg postaje elektr. cestne železnice, trnadstropna, nova, še 13 let davka prosta, s k. smatim doneskom 12.000 K, čistim donskom 10.000 K, se pod ugodnimi pogoji proda. Glavnica se obrestuje čisto po $5\frac{1}{2}\%$. Naslov pove upravnštvo „Domoljuba“ pod št. 1545. 1545

3 VAJENCE 3

za sodarsko obrt s prosto hrano in stanovanjem sprejme takoj **A REPIČ, Ljubljana, Kolesijska ulica.** 1610

Tkalke

za tkalnice platna, tudi sukalke dobe trajno in dobro plačano delo v tovarni

Thondorf, p. Liebenau pri Gradcu. 1494

500K

Vam plačam ako Vaših kurjih oces, bradavice in trde kože tekem 3 dni s korenino brez bolečin ne odpravi

RIA-BALSAM.

Cena lončka z jamstvenim pismom K 1.—, 3 lončki K 2.50, 6 lončkov K 4.50. **Kemeny, Kaschau (Kassa) L.** poštni predal 12.12. Ogrsko.

Kava

50 % ceneje!

Ameriška štedilna kava, lepo dišča, izdatna in štedljiva 6 kg vreča za poskušnjo K 11.— post prosto po povzetju. Pol kilograma prvovrstnega finega čaja za K 2.20 pošlje tudi 50 kom. razl. lepih razglednic za 1 K.

A. Schapira št. 473, izvoz kave in čaja, **TISZABOGDANY,** Ungarn.

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

5 vinarjev

stane dopisnica, potem katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsegajoč bogato izbero pripravljenih predmetov za vsakdanjo rabo in darila: cenik se pošlje vsakomur zastoj in poštne prosto.

Prva tovarna ur JAN KONRAD, o. in kr. dvorni založnik, Brux št. 782 (Češko).

Pristne nikeln. žepne ure po 4.20 K, 5.— K. V srebru 8.40 K, 9.50 K. Nikeln. budilka 2.90 K, ure s kukavico 7.85 K, ure z nihalom 9.— K. Pošilja se po povzetju. - Neugajajoče se zamenja ali denar nazaj. 572

100 litrov zdrave domače pijače,

osvežujoče, dobro in živo gasilo se lahko vsak sam priredi z malimi stroji. V za-logi so snovi za ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatleec, pomerančnik, lišča peria, višnjevec. Ta pijača se lahko poleti za-življa hladna, pozimi pa vroča mesto ra-ma in žganja. Skaziti se ne more. Stori z natančnim navodilom stanejo K 4.00 franko po povzetju. Na 3 takih porcij do-dam eno povrhu. Za gospodarstva, tovarne, delavnice ni neprecenljive vrednosti, ker delavci ta pijača osveži in ne upijani, v sled česar ne zgube nič na svoji delazmožnosti.

Jan Grolich, drogerija „Pri angelu“, Brno 641, Morava 1351

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ BOLJŠA SEDANJOSTI

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE ZIJE CESTA 57. 14. NOVI SVET NASPROTI KOLIZEJA ZAN TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

Stanje vlog čez 23 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 6, prtiličje, v lasni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvi

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč

tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **$4\frac{3}{4}\%$**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

